

vergelijkbare initiatieven van het Europees Parlement op het gebied van duurzame energie;

8.5.9. het is zaak, communautaire en nationale financiële instrumenten te mobiliseren — met name zachte leningen — om investeringen in nieuwe WKK-installaties aan te moedigen en te bevorderen, door een programma voor de geleidelijke sluiting en modernisering van verouderde installaties op te stellen;

8.5.10. er dient een gemeenschappelijke methode te worden ontwikkeld om de kwaliteit van projecten voor de bouw van nieuwe WKK-installaties en/of modernisering van bestaande installaties te certifiëren aan de hand van gemeenschappelijke doeltreffendheids-criteria, onder meer om de financiering door de Gemeen-

schap en de lid-staten van goedgekeurde projecten te bevorderen;

8.5.11. onderzocht moet worden, of WKK-installaties kunnen worden opgenomen in het toekomstige systeem van verhandelbare emissierechten m.b.t. broeikasgassen; dit systeem wordt momenteel bestudeerd door de diensten van de Verenigde Naties, n.a.v. de in Kyoto gemaakte afspraken;

8.5.12. binnen de kernactiviteiten van het vijfde kaderprogramma voor O&TO en D, met name op het gebied van stadsplanning, geavanceerde energiesystemen en waterbeheer, dient voldoende ruimte te worden ingebouwd voor de nieuwe WKK-technologieën, vooral voor kleinschalige, flexibele en decentrale installaties.

Brussel, 25 maart 1998.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

T. JENKINS

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werknemers en zelfstandigen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen”⁽¹⁾

(98/C 157/07)

De Raad heeft op 15 januari 1998 besloten, overeenkomstig artikel 235 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het voornoemde voorstel.

De Afdeling voor sociale aangelegenheden, gezinsvraagstukken, onderwijs en cultuur, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 12 februari 1998 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Whitworth.

Tijdens zijn 353e Zitting van 25 en 26 maart 1998 (vergadering van 25 maart) heeft het Economisch en Sociaal Comité het volgende advies uitgebracht, dat met 98 stemmen vóór, 4 stemmen tegen en bij 5 onthoudingen werd goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. Sedert het allereerste begin van de Europese Gemeenschap streeft de Commissie er overeenkomstig artikel 51 van het Verdrag naar om op het gebied van de sociale zekerheid de maatregelen voor te stellen die noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van vrij verkeer van werknemers, en met name om te voorkomen dat de rechten van werknemers die zich van de ene naar de andere lid-staat verplaatsen, worden aangetast.

1.2. Met Verordening (EEG) nr. 1408/71 inzake de toepassing van de sociale-zekerheidsstelsels op werk-

nemers en zelfstandigen die zich met hun gezinnen binnen de Gemeenschap verplaatsen, werd o.m. beoogd, belemmeringen voor de grensoverschrijdende mobiliteit van werkenden op het gebied van staatspensioenen weg te nemen. Dit doel is met deze complexe en dikwijls gewijzigde Verordening inderdaad verwezenlijkt.

1.3. Verwezenlijking van hetzelfde doel op het gebied van bedrijfspensioenen is echter veel moeilijker gebleken. Dit is ongetwijfeld te wijten aan de zeer grote verscheidenheid aan pensioenregelingen en wetten en voorschriften dienaangaande in de lid-staten. Toch is oplossing

⁽¹⁾ PB C 5 van 9.1.1998, blz. 4.

van dit probleem een essentiële voorwaarde voor voltooiing van de interne arbeidsmarkt, en het voorstel van de Commissie komt dan ook zeker niet te vroeg.

1.4. In 1991 publiceerde de Commissie een mededeling getiteld „Aanvullende sociale-zekerheidsregelingen: de rol van bedrijfspensioenregelingen in de sociale bescherming van de werknemers en de gevolgen daarvan voor het vrij verkeer” ⁽¹⁾. Het Comité had in zijn advies hierover een aantal suggesties gedaan voor een mogelijke coördinatie van bedrijfspensioenregelingen en de daarmee samenhangende verwerving en uitoefening van rechten en de overdrachtsmogelijkheden in de Gemeenschap, en er bij de Commissie op aangedrongen om in dit verband met maatregelen te komen ⁽²⁾.

2. Het Commissievoorstel

2.1. Met dit voorstel wordt uitdrukkelijk beoogd, aangeslotenen bij aanvullende bedrijfspensioenregelingen die zich in een andere lid-staat vestigen, een adequate bescherming te bieden ten aanzien van door hen verworven c.q. nog te verwerven pensioenrechten.

2.2. Dit doel moet met behulp van de volgende bepalingen worden verwezenlijkt:

Artikel 4: Behoud van verworven rechten. Wanneer bijdragen ten behoeve van een aangeslotene bij een aanvullende pensioenregeling worden stopgezet omdat de betrokkene zich in een andere lid-staat vestigt, moeten zijn verworven rechten behouden blijven.

Artikel 5: Garantie van grensoverschrijdende betalingen. Pensioenen moeten integraal worden uitbetaald aan in andere lid-staten gevestigde aangeslotenen.

Artikel 6: Gedetacheerde werknemers. Aangeslotenen die door hun werkgever tijdelijk in een andere lid-staat worden gedetacheerd, moeten in de regeling in hun land van herkomst kunnen blijven bijdragen, op dezelfde basis als die welke krachtens Verordening (EEG) nr. 1408/71 geldt voor staatspensioenen (dus voor een periode van één jaar, verlengbaar met nog een jaar).

Artikel 7: Fiscale behandeling. De bijdragen moeten door het land van tijdelijke vestiging behandeld worden alsof het ging om bijdragen in een pensioenregeling in dat land.

Artikel 8: Voorlichting. Wanneer aangeslotenen naar een andere lid-staat trekken, moeten zij adequate voorlichting krijgen over hun rechten en keuzemogelijkheden.

3. Algemene opmerkingen

3.1. Het Comité is ingenomen met dit richtlijnvoorstel, dat een beperkte eerste stap is op weg naar volledig vrij verkeer op het gebied van aanvullende pensioenen. Het erkent de complexiteit van deze materie als gevolg van de zeer uiteenlopende pensioenregelingen in de 15 lid-staten en de wetten, voorschriften en fiscale regelingen die hierop van toepassing zijn. Enkele van de in de ontwerprichtlijn voorgestelde bepalingen zijn overigens al van toepassing in een aantal lid-staten, maar nog niet in andere.

3.2. Het in artikel 4 voorgeschreven behoud van verworven rechten is een voorbeeld van deze situatie. Het beginsel dat personen die naar een andere lid-staat trekken, zich niet in een slechtere of betere positie mogen bevinden dan zij die in dezelfde lid-staat blijven, is echter een gezond beginsel en zou in de EU-wetgeving moeten worden verankerd.

3.3. Ook de uitbetaling van pensioenen in andere lid-staten is al regel. Verordening (EEG) nr. 1408/71 schrijft dit al voor bij staatspensioenen, en het is een goede zaak dat hetzelfde beginsel volgens artikel 1 van onderhavige ontwerprichtlijn ook voor aanvullende bedrijfspensioenen gaat gelden.

3.4. Het Comité acht de bepaling in artikel 6 dat gedetacheerde werknemers en/of hun werkgevers kunnen blijven bijdragen in de pensioenregeling in het land van herkomst, het belangrijkste voorschrift van de ontwerprichtlijn. Dit voorschrift zal heel positief uitvallen voor werknemers van multinationals die tijdens hun loopbaan diverse malen worden gedetacheerd, en zal ook de werkgevers aanzienlijk helpen bij het treffen van pensioenvoorzieningen t.b.v. deze werknemers, zonder dat zij daardoor extra kosten behoeven te maken of complexe administratieve regelingen behoeven te treffen.

3.4.1. Wel is het Comité van mening dat de in Verordening (EEG) nr. 1408/71 voorziene periode van 1 jaar veel te kort is en dat het voorschrift tijdens de gehele duur van de detachering zou moeten gelden. Het merkt op dat in Aanbeveling 16 van 22 december 1984 geadviseerd wordt om de periode van 12 maand met instemming van de werkgever te laten gelden voor de volledige duur van de detachering, wanneer werknemers binnen hun organisatie naar het buitenland trekken in verband met hun specifieke kennis of vaardigheden, of met een specifieke opdracht. Het Comité vindt dat deze aanbeveling zowel in het kader van Verordening (EEG) nr. 1408/71 als in onderhavige ontwerprichtlijn rechtskracht moet krijgen.

⁽¹⁾ SEC(91) 1332 def.

⁽²⁾ PB C 223 van 31.8.1992, blz. 13.

3.4.2. Artikel 6, lid 2, zal een gunstige uitwerking hebben voor werknemers die in bepaalde lid-staten zijn gedetacheerd (en ook voor hun werkgevers); indien zij hun bijdragen in de lid-staat van herkomst voortzetten, zijn zij dan niet langer wettelijk verplicht om bijdragen in de lid-staat van ontvangst te betalen.

3.4.3. In artikel 3, sub g, wordt een „gedetacheerd werknemer” gedefinieerd door referentie aan Titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71: „Een persoon die als werknemer op het territorium van een lid-staat werkt en die door een onderneming waaraan hij of zij normaal gezien verbonden is op het territorium van een andere lid-staat gedetacheerd wordt om voor die onderneming werk uit te voeren (...)”. De definitie is dus niet van toepassing op personen die door hun werkgever gedetacheerd worden in een andere lid-staat om daar te werken voor een andere onderneming. Naar het oordeel van het Comité mag tussen deze twee categorieën evenwel geen onderscheid worden gemaakt.

3.5. Artikel 7 is een logisch vervolg op artikel 6 en is een loffelijke eerste poging om zich een weg te banen door de jungle van uiteenlopende bepalingen betreffende de bijdragen in en ontvangsten uit aanvullende pensioenregelingen in de verschillende lid-staten. Anomalieën zullen er echter blijven: in bepaalde gevallen bijvoorbeeld zal een in Duitsland gedetacheerde werknemer die afkomstig is uit het VK, niet de belastingaftrek voor zijn bijdragen krijgen waarop hij thuis wel recht zou hebben, terwijl bij zijn terugkeer naar het VK de uitkeringen die hij uit hoofde van zijn dienstverband in Duitsland zou ontvangen, belastbaar zouden zijn, wat niet het geval zou zijn geweest als hij bij een Duitse regeling was aangesloten. Het omgekeerde geval, nl. detachering van een Duitse werknemer in het VK, zou tot gevolg hebben dat de werknemersbijdrage voor de belasting aftrekbaar zou zijn, terwijl de pensioenuitkering ook onbelast zou blijven. De Commissie dient de lid-staten ertoe aan te zetten, flexibel te zijn bij het vinden van bevredigende oplossingen voor dergelijke anomalieën.

3.5.1. Het Comité merkt op dat de bepalingen van artikel 7 alleen van toepassing zijn op aangeslotenen bij aanvullende pensioenregelingen zoals gedefinieerd in artikel 3 b), en niet op individuele personen die hun eigen pensioenvoorziening via persoonlijke pensioenregelingen hebben opgebouwd. Er zijn motieven om dergelijke regelingen ook aan te merken als aanvullende pensioenregelingen, vooral in lid-staten waar werkgevers op vrijwillige of contractuele basis hierin bijdragen.

3.6. Het Comité hecht bijzonder belang aan het voorschrift in artikel 8 betreffende voorlichting van

aangeslotenen bij aanvullende pensioenregelingen die naar een andere lid-staat trekken. Volgens het Comité dienen werkgevers en bestuurders van pensioenregelingen te worden verplicht om aangeslotenen volledig te informeren over de keuzemogelijkheden en de consequenties daarvan.

3.7. Zoals reeds opgemerkt, zal de ontwerprichtlijn tot ongelijke behandeling leiden tussen gedetacheerde en „uitgeleende” werknemers (artikel 6) en tot ongelijke fiscale behandeling tussen aangeslotenen bij bedrijfspensioenregelingen en particulier verzekerden (artikel 7). Deze verschillen moeten zo snel mogelijk door verdere maatregelen worden weggewerkt.

4. Bijzondere opmerkingen

4.1. Tweede overweging

Bedrijfspensioenregelingen (onderwerp van onderhavige ontwerprichtlijn) zijn heel wat anders dan de „aanvullende sociale-zekerheidsregelingen” in een aantal lid-staten, en zij maken geen deel uit van de nationale sociale-zekerheidsregelingen in die lid-staten. Bedrijfspensioenregelingen hebben van nature een contractueel karakter en zijn onderdeel van een arbeidsovereenkomst. Het zou gewenst zijn indien aan de tekst van de richtlijn een overweging zou worden toegevoegd waarin op de rol van bedrijfspensioenregelingen in dit verband gewezen wordt.

4.2. Artikel 3, a)

De zinsnede „ter vervanging van” in de ontwerprichtlijn is nodig om rekening te houden met de situatie in een aantal lid-staten waar uitkoopregelingen bestaan.

4.3. Artikel 3, b)

In de tweede regel moet het woordje „en” vervangen worden door „of”, omdat „bedrijfspensioenregelingen” en „collectieve voorziening met hetzelfde doel” alternatieven zijn.

4.4. Artikel 3, b)

De definitie van „lid-staat van oorsprong” is in het geval van meer dan één detachering ontoereikend. In dergelijke gevallen moet het gaan om het land waar de werknemer onmiddellijk voor zijn eerste detachering gewerkt heeft.

4.5. Artikel 4

Bij de term „volledig” behoud van verworven rechten moet bijvoorbeeld ook worden gedacht aan de verplichting om, indien daarin is voorzien, in het kader van

vaste-bedragenregelingen de opgebouwde pensioenaanspraken te indexeren, zoals de Commissie zelf ook vermeldt in punt 3.1 van haar „toelichting inzake de gevolgen”.

5. Verdere aanbevelingen

5.1. Zoals al in paragraaf 3.1 is opgemerkt, beschouwt het Comité deze ontwerprichtlijn als een eerste, beperkte stap op weg naar volledige vrijheid van verkeer op het gebied van aanvullende pensioenregelingen. In paragraaf 1.4 is al gerefereerd aan het feit dat het Comité in zijn advies van 1992 over de rol van bedrijfspensioenregelingen en de implicaties daarvan voor de vrijheid van verkeer een aantal gebieden heeft genoemd ten aanzien waarvan maatregelen zouden moeten worden genomen.

5.2. In zijn advies van 11 december 1997⁽¹⁾ over het Groenboek van de Commissie getiteld „Aanvullende pensioenen in de interne markt” heeft het Comité een aantal aanbevelingen geformuleerd omtrent door de Commissie gesignaleerde vraagstukken, die echter in onderhavige ontwerprichtlijn niet ter sprake komen. Het gaat hier o.m. om

- bezwarende voorwaarden voor pensioenaanspraken, vooral de lange opbouwperiodes die in sommige lid-staten vereist zijn;
- problemen bij de overdraagbaarheid van opgebouwde pensioenrechten van de ene lid-staat naar de andere;
- fiscale problemen in verband met het opbouw van pensioenaanspraken in meerdere lid-staten; de positie van een niet-gedetacheerde werknemer die tijdelijk in een andere lid-staat werkt.

5.3. Het advies bevatte ook een aantal specifieke aanbevelingen inzake de fiscale aspecten met betrekking tot aanvullende pensioenregelingen.

5.4. Het Comité herhaalt hier zijn in december 1997 geformuleerde opmerkingen en aanbevelingen. Er zijn voorts nog een aantal andere aspecten inzake het beheer van bedrijfspensioenregelingen waarop nader zou moeten worden ingegaan, b.v. het lidmaatschap van vermogensbeheersorganen, regelingen betreffende inbewaargeving en de berekening van overdrachtscoëfficiënten. Het dringt er bij de Commissie op aan, te werken aan en te komen met voorstellen voor verdere maatregelen op deze gebieden ter verwezenlijking van het uiteindelijke doel, namelijk, daar waar de aard van de regelingen dat toestaat, volledige overdraagbaarheid van persoonlijke en beroepspensioenen. Dit is volgens het Comité namelijk een essentieel onderdeel van het vrije verkeer van personen overall in de EU. Het vestigt

de aandacht op de in paragraaf 5.5 van dat advies gedane suggestie omtrent de wijze waarop hier vooruitgang zou kunnen worden geboekt, en dringt erop aan dat in dit verband een tijdschema wordt gehanteerd.

5.5. Het Comité herinnert eraan dat het in zijn in 1992 uitgebrachte advies voorgesteld heeft na te gaan of het mogelijk is om een standaard „Europees bedrijfspensioenstelsel” (wellicht als aanhangsel bij het statuut voor de Europese vennootschap, wanneer dit eindelijk is goedgekeurd) uit te werken, alsook te kijken naar de mogelijkheid van transnationale bedrijfstakregelingen. Het Comité herhaalt hier deze suggesties waarmee vooruitgang zou kunnen worden geboekt, zonder daarbij naar een harmonisatie van de bestaande nationale pensioenwetten, voorschriften, praktijken en belastingregelingen te streven⁽²⁾.

5.6. Een andere mogelijkheid zou een regeling zijn waarbij een volgens de wetten en voorschriften van één lid-staat opgezette bedrijfspensioenregeling een aantal afdelingen zou hebben waarin in andere lid-staten werkzame werknemers, na afdracht van belasting, zouden kunnen worden opgenomen. De regeling, inclusief het bedrijfseconomisch toezicht, de solvabiliteitseisen en de beleggingsvoorschriften in dat verband, zou dan onder de wetgeving en voorschriften van het land van herkomst komen te vallen en aansluiten bij de daar geldende usances, terwijl de fiscale behandeling van de bijdragen en uitkeringen zou komen te vallen onder de wetten en voorschriften van de lid-staat waar de desbetreffende werknemers verblijven.

5.7. Dit zou betekenen dat ten aanzien van aanvullende pensioenregelingen een vrije markt zou ontstaan te vergelijken met die voor levensverzekeringen, zonder dat daarbij de autonomie van de lid-staten met betrekkingen tot belastingheffing, sociale-verzekeringsregelingen en wetgeving betreffende pensioenfondsen in het geding zou worden gebracht.

6. Conclusies

6.1. Het Comité is ingenomen met deze ontwerprichtlijn als eerste, zij het beperkte stap op weg naar toepassing van het beginsel van vrij verkeer van personen op de opbouw en uitbetaling van aanvullende pensioenen. Wel zou de Commissie haar ontwerp moeten wijzigen door de periode van één jaar voor gedetacheerde werknemers te verlengen (zie paragraaf 3.4.1), de in paragraaf 3.7 gesignaleerde anomalieën weg te nemen, en met de in hoofdstuk 4 geformuleerde bijzondere opmerkingen rekening te houden.

6.2. Het Comité beseft dat vooruitgang op dit gebied sterk bemoeilijkt wordt door de zeer uiteenlopende

⁽¹⁾ PB C 73 van 9.3.1998, blz. 109.

⁽²⁾ Over het Statuut voor de Europese vennootschap heeft het Comité in december jl. een advies uitgebracht; te gelegener tijd zal het hierover opnieuw advies uitbrengen.

pensioenregelingen in de afzonderlijke lid-staten en de daarop betrekking hebbende wetten, voorschriften en belastingbepalingen.

6.3. Desalniettemin dringt het Comité er bij de Commissie op aan, door te gaan met haar werkzaamhe-

den op dit gebied en in het bijzonder maatregelen te nemen ten aanzien van de door hem in zijn advies van december 1997 over het Groenboek gesignaleerde vraagstukken alsook de verdere aanbevelingen in hoofdstuk 5 van dit advies.

Brussel, 25 maart 1998.

De voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
T. JENKINS

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1408/71 wat de uitbreiding ervan betreft tot de onderdanen van derde landen”⁽¹⁾

(98/C 157/08)

De Raad heeft op 6 januari 1998 besloten, overeenkomstig artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het voornoemde voorstel.

De Afdeling voor sociale aangelegenheden, gezinsvraagstukken, onderwijs en cultuur, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 12 maart 1998 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Liverani.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 353e Zitting (vergadering van 25 maart 1998) het volgende advies uitgebracht, dat met 109 stemmen vóór en 1 stem tegen, bij 4 onthoudingen is goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. Met het voorstel van de Commissie, gebaseerd op de artikelen 51 en 235 van het EG-Verdrag, wordt de uitbreiding beoogd van de in Verordening (EEG) nr. 1408/71 vastgestelde communautaire wetgeving inzake de coördinatie van de socialezekerheidsregelingen tot de werknemers en zelfstandigen die in een lid-staat verzekerd zijn en geen communautaire onderdanen zijn.

1.2. Het voorstel heeft ten doel Verordening (EEG) nr. 1408/71 te verbeteren en vormt een onderdeel van het beleid ter consolidatie van de sociale wetgeving en ter verbetering van de rechtspositie van de onderdanen van derde landen die legaal in de Gemeenschap verblijven.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité staat positief tegenover het Commissievoorstel en stemt in met de motivering en overwegingen die passen binnen het kader van de doelstelling van gelijke behandeling op sociaal gebied van de onderdanen van derde landen, zoals reeds door de Commissie werd benadrukt in het Witboek inzake het sociaal beleid (1994) en in haar sociaal actieprogramma op middellange termijn (1995-1997).

2.2. Wat dit betreft, wijst het Comité nog eens op de richtsnoeren die zijn vervat in zijn adviezen over de rechtspositie van in de Gemeenschap werkzame migranten uit derde landen⁽²⁾. Bovendien hebben de

⁽¹⁾ PB C 6 van 10.1.1998, blz. 15.

⁽²⁾ Adviezen van het ESC van 24 april 1991: PB C 159 van 17.6.1991 en van 26 september 1991: PB C 339 van 31.12.1991.